

la cort», Reixac (*Questa*, 19.8); «de Carmesina --- los cabells --- los quals per eguals parts *departien* una clencha de blancor de neu», JoMartorell (cap. 119, Riq., 320.8; cf. *EntreDL* I, 215); també en ell refl.: «lo qual anell era fet ab tal artificio que's *deparia* pel mig, restant, cascuna part, anell sancer», i intr. «besà-l moltes voltes al *departir*, e dix la comtessa: —Tan trist comiat és aquest per a mi!» (Ag. I, 14, 66); «anau-vos-en la mia amor, / anau-vos-en, / que la gent se va despertant, / e que lo ga<l>l dix en cantant: --- / 10 Anau-vos-en. / —¿Com me n'iré sense lo cor, / qui de vós no-s vol *departir*? / ---», d'una balada anònima, S. xv (copiada per Careta, *Dicc. Barbr.*, p. 317); «El rey a mi m'ha manat - que *departir*-nos havíam», MilàF (*Romlo.*, 237F, i ja en l'ed. de 1853, n.º 20). 15

O amb el valor de 'descompartir': *departir*: separare, divellere unum ab alio», OPou (*ThPu.*, 174); *departiment* [S. xvii, pseudo-Boades, 307]; *departidor*: «si les coses d'aquest món qui són demanades de molts a molts, e d'u a u, no havien *departidor* que conegués qual part havia dret, ja no venrien los feits a acabaments», Jaume I (Ag., 361). *Departent*; *departença*; *departible*; *departició*; *departida*; *departidor*. *Departiment*, igual que *departir* en el *Tirant*, s'usà també en el sentit de 'partida, el fet d'empendre viatge, ft. *dé-part*': «lo anell que ella havia donat, al seu *departiment*, a Micer Torello», *Decam.* x, § 9, 609.10.

Despartir [DTo. 1647]; *despartidor*; *despartiment*. *A despart* de 'salvant, llevat de' ross. «a *despart* d'alguna pineda», JSebPons (*Set Sivelles*, p. 113).

Migpartir: «deixa'l Montgó de cara ferrenya, y la montanya / que en dues *migpartí* l'espasa de Rotlan», Verdager, *Atl.* II, 4b.

Repartir [DTo. 1647]; avui usual en tot el territori, fins al cap dels Pirineus, en frases com «*repartiben* la *karitat*» Vall Ferrera (Areu, 1933). *Repartidor*, *Cost. Manc.* II, s. v. *Repartiment*, Llibres del Repartiment de Val. i Mall., S. XIII. *Repartible*. *Repartició*.

Impartir, recent i pedant.

CPT.: *Particip* [DTo. 1670], pres del ll. *particeps*, 40 *-icis*, format amb *cāpère* 'pendre'; *participar*, Llull (*Blanq.* I, 180.6); 'conviure', 'tenir tracte amb', Llull (*Blanq.* II, 196.12, veg. el context a *MANERA*); «per ço jo provoquo de vostra sentència / en quant lo Menorca - feu *participar* / en l'honor y premi ---», Gaspar de Verí, 1502, J. M. Bover (*BiEscrBal.* II, 502.19.6); «lo paladar --- té sentiment, com la llengua, per *participar* de uns mateixos nirvis», OPou (*ThPu.*, 286). *Participació*, Llull (*Blanq.* II, 192.20). *Participant*; *participança*. *Participatiu*. *Participi* [-cip, Lab.]; *participial*. *Partsementer*.

Antiparte 'altrament, endemés', 'en lloc d'això' alt-arag., que sento des d'Echo fins a Graus, i que va causar una nota de Spitzer (*RFE* XII, 229), no té l'origen que aquest suposava, sinó la frase *ante part* o *ante (de)* 55 *la part* «antes de la partició de los bienes», molt documentada en els furs de 1300 i en Vidal Mayor (mj. S. XIII), veg. l'ed. d'aquest III, 226; vi, 3.23, 35; vi, 10.4, 20.19; i Tilander, *Fueros de Ar.*, s. v. *avant part*.

¹ D'aquest *parson* sembla sortir (amb un canvi de 60

suffix, tal com el de *cobeiran* en lloc *sobeiron* dissim. de SUPERIORE) el gc. i llgd. *parsan* m. «portion de pays», 'district', «quartier», i en alguns parlars de l'Arieja «compartiment pour une vache dans une étable», Rohlf, *Gc.*, § 419, p. 113; FEW VII, 692; cap a l'O. designa demarcacions més extenses: el 1487 el *parsan* d'Oloron comprenia les valls d'Ossau, Aspa i Baretons més la rodalia d'Oloron (P-Raymond, *Dict. Top. B-Pyr.*, s. v. *Oloron*), però també havien estat més reduïdes: «en certain *parsan* deudit Pont», a. 1435 Cart. d'Ossau (p. 215); a la Vall d'Aran sobretot grans partides de les boscuries de Baretges, Baricauba, Marimanya etc.; pel Nord arribava fins cap al mig del Gers: *parsan* «quartier» a Pavie en Astarac (*Bouts d. M.* XXIX, 54), i ja «incerto *parsano*», a. 1450 (Polge, *Mél. Phil. Gersoise* 1962, 6). Per l'Est sembla haver arribat fins al Baix Llgd.: *Parsan des Croix* eren les terres entre la vila i les quatre creus de terme, a St. Pons de Thomières (Sahuc, *St. Pons de Thomières, Les Sources de son histoire, ses Archives*, p. 138).

LLISTA CORRELATIVA DE DERIVATS I COMPOSTOS:

de part, *a part*, *part que*, *part de*, *per part de*, *aquí-part*, *allí-part*, *la-part*, *part damunt*, *part dells*, *part deçà*, *part davall*, *part-de-baix*, *part-dejús*, *part darrere*, *un part altre*, *parcer*, *parceria*, *partícula*, *particular*, *particularment*, *particularitat*, *particulat*, *particularisme*, *particularista*, *particularitzar*, *partella*, *apartellat*, 30 *partella*, *parcel·la*, *parcel·lar*, *parcel·lari*, *particella*, *partixola*, *partesana*, *partir*, *partir-se*, *partir-se d'un lloc*, *partença*, *partent*, *partida*, *partiment*, *partidor*, *partió* (cf. infra), *partit*, *partidari*, *partidista*, *partidisme*, *partitiu*, *partitió*, *partitura*, *partició*, *partejar*, *partió* (cf. supra), *partioner*, *partionejar*, *partionar*, *parta*, *partalitat*, *partamenter*, *partiquina*, *partiquí*, *parçó*, *parçoner*, *parcial*, *parcialitat*, *parcialitari*, *imparcial*, *imparcialitat*, *apartar*, *apartador*, *apartament*, *apartamenter*, *apartable*, *apartadis*, *apartadissa*, *apart*, *compartir*, *compartiment*, *compart*, *compartible*, *compartició*, *compartidor*, *descompartir*, *els de la contrapart*, *departir*, *departiment*, *departidor*, *departent*, *departença*, *departible*, *departició*, *departida*, *departidor*, *despartir*, *despartidor*, *despartiment*, *a despart de*, *migpartir*, *repartir*, *repartidor*, *repartiment*, *repartible*, *repartició*, *impartir*, *particip*, *participar*, *participació*, *participant*, *participança*, *participatiu*, *participi*, *participial*, *partsementer*, *antiparte*.

Partegàs, *partegassa*, V. *parir* *Partejar*, V. *parir* i *part* *Partella*, *partella*, *partença*, V. *partir* (PART)

PARTENOGENESI, compost savi dels gr. *παρθένος* 'verge, donzella, noia', i *γένεσις* 'creació, procreació'. □ 1.ª doc.: DOrt.

DERIV.: *Partenogenètic*. S'han format altres compostos amb *παρθένος* (*partenocàrpija* etc.), convertit en una espècie de prefix savi (alguns ja en *SLitCosta*, 1868).